

Te 'ā'amu poto noa no te tā'aamura'a i roto i te Hau Marite e te Fenua Vaihi

- **I te matahiti 1826 ra**, ua fa'ari'i te Hau Marite i te Hau Arii o te fenua Vaihi 'ei fenua ti'amā.

- **I te matahiti 1893 ra**, ua ta'ahī te Nuu 'Ihitai Marite i ni'a i te fenua Vaihi e ua fa'atāhuri 'o ia i te Hau o te Arii no Vaihi, mā te mana'o 'aro e te haru fenua, no te tauturu i tō na mau ta'ata 'ōrure hau e no te pāruu i te faufa'a a te mau 'ōna marite.

Ua huti te fa'atere Hau Marite i tō na reva i ni'a i te fenua Vaihi ma te ha'apāpū i mua i te aro o te tā'ato'ara'a i te mea ē, ua riro o Vaihi i te Hau Marite e te vai nei te fa'aterera'a o te fenua Vaihi i raro a'e i te ha'apa'ora'a a te Hau Marite.

I muri iho, ua tu'u te Hau Marite i te Arii vahine, o Liluiokalani, i te hiti (a taio i te parau pāto'i a te Arii vahine i ni'a i te tahuauira : <http://www.kanakamaolipower.org/history.php>)

- **I te matahiti 1898 ra**, ua tu'u te Hau Marite ia Vaihi i roto i tā na papa-ture mā te raverāa mai i te huru papa-ture i fa'a'ohipahia na no te fenua Louisiane, Floride, Texas e te tahi mau fenua 'ē atu.

I roto i te ture a te Hau Marite, ia 'ore i te hō'ē ture e mana mai, e au ia 'aita te ari'i vahine i fa'ari'i.

- **I te matahiti 1959**, ua fa'atupu te Hau Marite i te hō'ē uiuira'a mana'o (Referendum) no te ani i tō Vaihi mai te mea e hina'aro ānei rātou e fa'aea i raro a'e i te pāruurāa a te Hau Marite, aore ra ia riro roa mai rātou 'ei Hau Marite, mā te tā'amu hō'ē roa ia na i te hau Marite. Ua 'imi rātou te tahi mau rāve'a, ua mo'ehia ra ia ratou te toru o te uira'a, 'oia ho'i te fa'aho'ira'a i te ti'amāra'a na roto i te mā'itira'a.

I roto i te mā'itira'a, ua ha'amā'iti te Hau Marite i tā na mau fa'ehau e noho ra i Vaihi, 'ahuru tauatini ta'ata (10 000), no te ha'amanuiara'a i tā na mā'itira'a uiuira'a mana'o. No te fa'a'ore roa atu i te parau no te ti'amāra'a o te fenua Vaihi, ua tu'u-roa-hia o Vaihi i ni'a i te reva o te hau marite, i te ti'ara'a no te 50ra'a (pae-'ahuru-ra'a) o te fenua e patu nei i te hau marite.

- **I te matahiti 2015**, te vai noa ra te fenua Vaihi 'ei fenua nehenehe roa i te mau fenua marite atoa, e te 'imi noa ra te fenua Marite i te rāve'a no te fa'aātea 'ē atu i te mau ta'ata ato'a e hina'aro nei i te ti'amāra'a. E aha ia te maorora'a tau e vai noa ai mai te reira te huru ?

I te mau mahana te fa'aro'o-noa-hia ra o marite i te paraura'a : "O mātou te fenua rahi roa a'e i te ao nei !" E ua ha'api'i roa atu rātou i tā rātou mau tamari'i ia ha'apāpū rātou i te mea ē : "... te hia'ai nei rātou i te ti'amāra'a e te hau no te tā'ato'ara'a!".

Te pāhono nei te ta'ata Vaihi : « E'ere te Fenua Vaihi i te Fenua Marite, e'ere roa atu! E'ita roa atu mai teie atu tau e 'āmuri noa atu !

E aha te tū'atira'a i te tahi atu mau fenua e tītau nei i te ti'amāra'a? Hō'ē tītaura'a tā rātou.

Te vai nei te hō'ē hau e vai noa ra i raro a'e i te fa'aterera'a a te tahi atu hau, te fifi nei teie hau e ha'avīhia ra no te ani i tō na ti'amāraa. Te vai nei te 'ā'amu o teie fenua, tei roto i taua 'ā'amu te fa'a'itera'ahia te mau 'ohipa hape i ravehia e te hau marite, o tei 'ore i fa'atura i te mau fa'aotira'a mana i tu'urimahia e te mau hau ti'amā ato'a o te ao nei, ua 'imiu ra o marite ia fa'a'orehia taua mau ture i 'ōfatihia e ana.

Te hina'aro nei tō Vaihi e fa'atumu roa i te tahi fa'a'ite'itera'a , no te fa'ati'a fa'ahou i tō na reva i ni'a i te motu no Kauai, 'oia te fenua o te feiā e pāto'i 'ū'ana nei i te hau marite. **Te hia'ai nei te huira'atira no Vaihi e fa'a'ite i tō na 'ā'amu, e ha'api'i maita'i i tō na 'ā'ai i te mau rātere ato'a o teie nei ao.**

'Oia mau, e 'itehia teie ha'apurorora'a i ni'a i te natireva e na roto i te mau reo huru rau ato'a.